

Fem år med FGU: Sådan kommer vi videre



Hvordan kommer FGU godt videre?

Meget går i den rigtige retning på den forberedende grunduddannelse (FGU), men status efter snart fem år er, at alle mål selvfølgelig ikke er nået endnu. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) sætter her fokus på to spørgsmål, hvor der er potentiale til at styrke FGU: Hvordan kan vi blive bedre til at klæde eleverne på og hjælpe dem i overgangen til ungdomsuddannelse? Og kan vi udnytte potentialet i erhvervsgrunduddannelsen (egu) bedre, end vi gør i dag?

I Danmark står ca. 43.000 unge uden for uddannelses- og arbejdsmarkedet. For mange af de unge kan et forløb på FGU hjælpe dem til at komme tilbage på uddannelsessporet eller give dem færdigheder til at få et job. FGU er dermed tiltænkt en vigtig rolle i at opnå det politiske mål om, at 90 % af alle 25-årige skal have en ungdomsuddannelse i 2030.

Sådan adskiller FGU's tre spor sig fra hinanden

På FGU kan eleverne vælge mellem tre forskellige spor – almen grunduddannelse (agu), produktionsgrunduddannelse (pgu) og erhvervsgrunduddannelsen (egu).

- 1 Agu henvender sig til unge, som gerne vil have adgang til en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse.
- 2 Pgu henvender sig til unge, som gerne vil tage en erhvervsuddannelse eller komme i ufaglært beskæftigelse.
- 3 Egu henvender sig til unge, som gerne vil i virksomhedspraktik og få konkrete erfaringer og kompetencer, der forbereder dem til beskæftigelse eller en erhvervsuddannelse. På egu-sporet foregår hovedparten af elevernes uddannelse i en praktikvirksomhed suppleret med undervisning enten på deres FGU-skole eller forlagt undervisning andetsteds.



FGU har eksisteret siden 2019 og er derfor stadig et relativt nyt tilbud. EVA har fulgt implementeringen af FGU gennem evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU og en række supplerende undersøgelser.

FGU er på rette vej

FGU er overordnet set på rette vej, viser EVA's evalueringer og undersøgelser. Men det tager tid at få alt på plads med så stor en reform, som berører struktur, institutioner og indhold, så det er forventeligt, at FGU endnu ikke har nået alle politiske mål.

EVA's analyser peger på, at der er to temaer, det er særligt vigtigt at sætte fokus på i videreudviklingen af FGU:

- For det første skal vi sikre, at FGU-eleverne kommer godt videre i ungdomsuddannelse efter FGU. Som det er nu, ser vi, at en betydelig del af tidligere FGU-elever falder fra deres ungdomsuddannelse.
- For det andet skal vi blive bedre til at udnytte det potentiale, der ligger i egu. For på trods af de gode resultater på netop det spor går der færre elever på sporet end ventet.

TEMA 1

Hvordan kan vi styrke overgangen til ungdomsuddannelserne?

” Mit selvværd har været langt nede i mange år fra både folkeskolen og efterskolen. Men efter jeg er kommet herud, har jeg fundet mig selv og fået et bedre selvværd. Jeg har været meget ked af det i mange år, men jeg har været meget glad på det seneste.

ELEV, PGU

Citaterne er hentet ud af evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU, og det illustrerer fint, hvordan mange unge oplever, at de gennem deres FGU-forløb har fået mulighed for at udvikle sig fagligt, personligt og socialt.

De unges oplevelser er i samklang med FGU's formål om, at de unge på FGU skal opnå kundskaber, færdigheder, afklaring og motivation til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller få et job, og at uddannelsen skal styrke deres personlige og sociale kompetencer.

Mange kommer videre i uddannelse – men en del falder fra igen

Det lykkes generelt for mange unge at gå videre i enten et job eller på en uddannelse i forlængelse af deres FGU-forløb. Det gælder for syv ud af ti af eleverne, når man ser på, hvor de er, fire måneder efter de har fuldført FGU: 46 % af eleverne, går videre på en ungdomsuddannelse, og 25 % er i beskæftigelse.

De fleste FGU-elever fortsætter på en erhvervsuddannelse (30 %), mens 16 % begynder på en gymnasial uddannelse – og her er hf mest populært.

” På efterskolen og i folkeskolen anede jeg ikke, hvad jeg ville, men efter jeg er kommet herud, har jeg fået et frirum til at prøve nogle forskellige ting og er blevet mere klar over, hvad det er, jeg vil.

ELEV, PGU

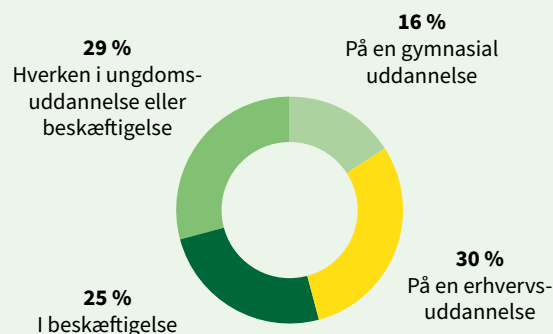
Der er dog også et højt frafald blandt de elever, som fortsætter på en ungdomsuddannelse.

Det tyder på, at nogle elever er udfordret i overgangen fra FGU til ungdomsuddannelse.



FAKTA

Det laver eleverne fire måneder efter fuldført FGU



Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL). Note: Læs mere om opgørelsesmetoden i EVA's tredje delrapport: Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementeringen af FGU.

Hvad skyldes frafaldet fra ungdomsuddannelserne?

Der er forskel på, hvor systematisk og formaliseret skoler og aftagerinstitutioner arbejder med at understøtte FGU-elevens overgang til ungdomsuddannelse. Nogle steder følges eleverne tæt i overgangen, mens eleverne andre steder står mere alene. Frafaldet kan også handle om, at elevernes kompetencer – måske især de faglige – ikke er tiltrækkelige til at klare en ungdomsuddannelse.

Blandt de FGU-elever, der efterfølgende falder fra deres ungdomsuddannelse, overgår en del formentlig til beskæftigelse. Evalueringen viser nemlig, at andelen af elever, der er i ungdomsuddannelse, falder fra 46 % til 31 % fra fire til tolv måneder efter endt FGU, mens andelen i beskæftigelse stiger fra 25 % til 33 % i samme periode.

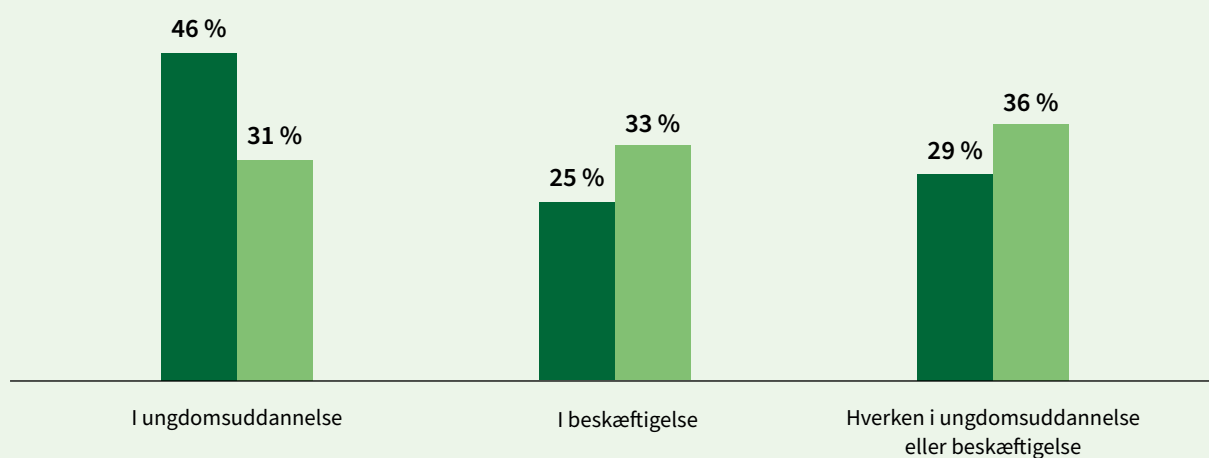
Refleksion: Hvordan kan vi styrke fastholdelsen af FGU-elever på ungdomsuddannelserne?

- 1 Hvad kan FGU gøre for at klæde eleverne bedre på?
- 2 Hvad kan KUI og ungdomsuddannelserne gøre for at understøtte FGU-elevens overgang til ungdomsuddannelse?
- 3 Er der strukturelle tiltag, der kan understøtte aktørernes arbejde med at styrke fastholdelsen?

FAKTA

Sådan ændrer fordelingen mellem ungdomsuddannelse og beskæftigelse sig fra 4 til 12 måneder efter fuldført FGU

■ 4 måneder efter FGU
■ 12 måneder efter FGU



Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Læs mere om opgørelsesmetoden i EVA's tredje delrapport: Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementeringen af FGU.

TEMA 2

Hvordan udnytter vi mulighederne på egu?

” En af vores tidligere egu-elever var udfordret med diagnoser osv., og han havde ikke fungeret nogen steder – men det gjorde han her. Han blev stilladsarbejder og tjener en masse i dag. Det gav ham bare et boost på selvtilliden og en tro på, at han kunne leve et godt voksenliv.

VIRKSOMHEDSREPRÆSENTANT

På egu skifter eleverne mellem undervisning på skolen og praktik i en virksomhed. Eleverne på dette spor klarer sig godt og har en højere overgang til fast arbejde og falder sjældnere fra deres ungdomsuddannelse sammenlignet med de andre FGU-spor.

Når egu-eleverne overgår til ungdomsuddannelse, kan det fx være i ny mesterlære på en erhvervsuddannelse igennem deres arbejdsplads.



Når elever fra egu lykkes så godt med at komme videre i uddannelse og beskæftigelse, kan det hænge sammen med, at de unge gennem egu-sporet bl.a. får styrket deres jobfærdigheder, fx ved at samarbejde med kolleger og gennem praktisk erfaring med at være på en arbejdsplads. Når eleverne oplever, at arbejdspladsen har brug for dem og har tiltro til, at de udfører deres arbejdsopgaver, kan det give dem en følelse af ansvar og mening.

Mindre optag end forventet

Selvom egu-sporet er vokset siden 2019, er det fortsat mindre, end man oprindeligt forventede. I 2021 blev 7 % af FGU-forløbene afsluttet fra egu-sporet mod en forventning på ca. 11 % i det i reformforberedende arbejde. Med den nye FGU-aftale er det intentionen at få flere elever ind på egu ved bl.a. at øge tilskuddet til egu og ved at gøre det lettere at forlænge uddannelsesforløbet på egu-sporet.

Sådan påvirker den nye FGU-aftale egu-sporet

- Vejledningstilskuddet hæves med 35 %.
- Der ydes taxameter på samme niveau som på agu- og pgu-sporet under kombinationsforløb for elever på egu-sporet.
- Elever, som skifter spor fra agu eller pgu til egu, får mulighed for at få forlænget den ordinære tid på egu-forløbet med op til ét år, dog højest den tidsramme, de har anvendt i et andet spor.
- Der etableres et nationalt partnerskab med 10-20 større arbejdsgivere i Danmark inden for brancher, hvor der vurderes at være potentiale for at etablere flere egu-praktikforløb.
- Der igangsættes en øget vejlednings- og informationsindsats målrettet medarbejdere og ledere i virksomheder, kommuner og institutioner.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet. (2023): Aftale om styrket FGU. <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf23/nov/231121-aftaletekst-fgu.pdf>.

FAKTA

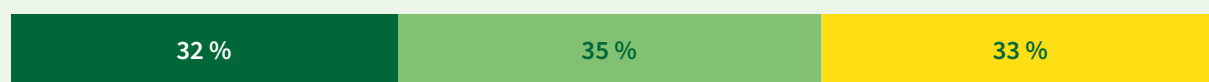
Det laver eleverne på de forskellige spor et år efter fuldført FGU

- Beskæftigelse
- Ungdomsuddannelse
- Hverken i ungdomsuddannelse eller beskæftigelse

Egu



Pgu



Agu



0 20 40 60 80 100

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (DST) og Styrelsen for IT og Læring (STIL).

Note: Læs mere om opgørelsesmetoden i EVA's tredje delrapport: Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementeringen af FGU.



Refleksion: Hvordan udnytter vi mulighederne på erhvervsgrunduddannelserne?

- 1 Hvorfor viser egu-sporet så gode resultater – både ift. uddannelse og beskæftigelse?
- 2 Er der grundlag for at styrke udbredelsen af egu-sporet?
- 3 Kan vi blive skarpere på, hvem der er i målgruppen for egu?

Her finder du mere viden

EVA har fulgt implementeringen af FGU tæt.
Du kan finde EVA's undersøgelser på området
på www.eva.dk/ungdomsuddannelse/fgu

→ Evaluerings- og følgeforskningsprogrammet for FGU

EVA (2024). Tredje delrapport: Elevers udbytte, foreløbig effekt og status på implementeringen af FGU

EVA (2022). Anden delrapport: Implementering af FGU

EVA (2021). Første delrapport: Målgruppen for FGU og den kommunale ungeindsats

→ Notater

EVA (2024). Kernekompetencer og kompetenceudvikling i FGU

→ Inspirationsmaterialer

EVA (2023). Styrket samarbejde mellem KUI og FGU

EVA (2023). De didaktiske principper for FGU i praksis

EVA (2022). Inspiration til den kommunale ungeindsats: Målgruppevurderinger og uddannelsesplaner i relation til FGU

Find alle vores undersøgelser
på www.eva.dk



DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

© 2024 Danmarks Evalueringsinstitut
Eftertryk med kildeangivelse er tilladt
Design: Essensen / Foto: iStock, Pexels

ISBN tryk: 978-87-7182-750-7
ISBN www: 978-87-7182-749-1